

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY AS

ÅRSPLAN
FOR
HAUGLAND
GÅRDSBARNEHAGE
2023 - 2024

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

INNHOOLD:

Velkommen	side	3
Lovverk	side	4
Visjonen vår	side	4
Barnehagens verdigrunnlag	side	5
Barnehagen sine mål	side	6
Barns medvirkning	side	7
Organisering	side	8
Gårdsaktiviteter og uteområdet	side	8
Barnehagens formål og innhold	side	10
- Kommunikasjon og språk		
- Sosial kompetanse, vennskap og fellesskap		
- Lek, læring, danning og omsorg		
- Likestilling, mangfold, respekt og likeverd		
- Bærekraftig utvikling		
- Livsmestring og helse		
Barnehagens psykososiale barnehagemiljø	side	14
Fagområdene	side	16
Satsingsområde	side	18
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet i barnehagen	side	22
Vurdering	side	22
Dokumentasjon	side	23
Progresjon	side	24
Samarbeid med eksterne instanser	side	26
Foreldresamarbeid	side	27
Overganger	side	28
Viktige ting å huske på	side	29
Kontaktinformasjon	side	30
Årshjul	side	31

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY AS

VELKOMMEN TIL BARNEHAGEÅRET 2023-2024!

Vi ønsker alle barn – og foreldre - velkommen til nytt barnehageår!

Barnehagen skal være preget av engasjement, trygge og glade barn og voksne som tar ansvar. Dette skal gjenspeiles i det daglige arbeidet vårt.

I barnehagen jobber vi for at alle barna skal få et best mulig grunnlag for læring, mestring og utvikling. Vi jobber for at barna skal erfare, lære og utvikle kunnskap. Alle barna skal få oppleve vennskap, mestring og trygghet.

I Haugland Gårdsbarnehage ønsker vi å lære barna hva det vil si å ha dyr, og de får et eierforhold til disse. Pass og stell av dyrene er en del av barnehagehverdagen og alle barna får muligheter til å være med i stell av dyrene.

Vi gleder oss til å ta fatt på nye utfordringer og vi gleder oss til et barnehageår med mange gode opplevelser!

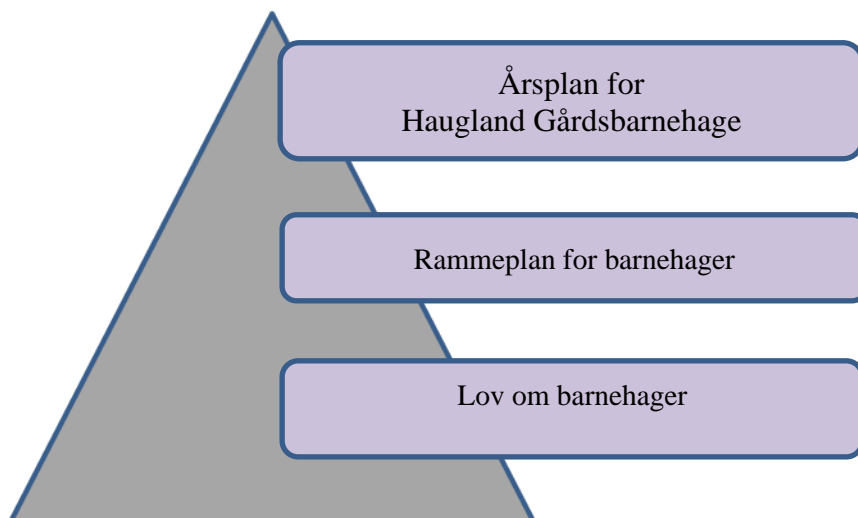

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

LOVVERK

Årsplanen bygger på Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold og arbeidsoppgaver (dette er en forskrift til Lov om barnehager). Lov om barnehager sier:

"Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger".

Det er foreldrene som har hovedansvar for barnas omsorg, læring og oppdragelse. Barnehagen skal drives i nær forståelse med hjemmet. Lov om barnehager sier at alle barnehager skal drives i samsvar med loven og tilhørende regelverk og forskrifter.

VISJONEN VÅR

«HUMOR, RESPEKT, LEK OG LÆRE, I BARNEHAGEN ER DET GODT Å VÆRE»

Barna har mange muligheter til å knytte læring til gården vår, både med tanke på omsorg, språkutvikling og sosial kompetanse. Vi vil at barna skal oppleve barnehagen som et godt sted å være. Ved å vise respekt for hverandre og ha humoren med i arbeidet, mener vi at barna vil oppleve god lek og læring i barnehagen. Barna skal få ulike opplevelser og erfaringer i barnehagen. De skal få mestringsfølelse, de skal leke, og utvikle vennskap gjennom barnehagehverdagen.

Barna skal få delta i varierte og spennende aktiviteter med voksne som er forberedt. De skal få nok tid til å sanse og utforske det som er nytt. Vi skal gi barna muligheter og frihet nok til å ta innover seg det de opplever og få oppdage verden på sine egne premisser. Ved å ha respekt for hverandre, skapes trivsel og trygghet i barnehagen.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG	
<p>Våre grunnleggende verdier er respekt, tillit og omsorg. Vi skal oppmuntre og rose. Vi skal være aktiv, støttende og anerkjennende Vi vil forsterke det positive ved barna. Humor, respekt, lek og lære skal prege hverdagen i barnehagen.</p>	
PEDAGOGISK GRUNNSYN	<ul style="list-style-type: none"> • Respekt, rettferdighet, tillit, omsorg, trygghet, likeverd, anerkjennende, humor, positiv innstilling • Vi ser etter det positive og tenker positivt. Vi skal være oppmerksomme, lyttende og vise respekt overfor hverandre, - både barn og voksne. • Vi vil at relasjonene skal være preget av omsorg, trygghet og respekt, både mellom personalet og barna, og også barna imellom
BARNESYN	<ul style="list-style-type: none"> • Barn er unike og ulike • Barn har stor evne til å lære • Barn er intelligente og kompetente • Barn har rett til å bli hørt og anerkjent • Barn har rett til å uttrykke følelser, behov og meninger • Barn har rett til "å bli møtt der de er"
VOKSENROLLEN	<ul style="list-style-type: none"> • Bygge relasjoner og skape trygghet • Være til stede der barna er • Lytte • Tilrettelegge for en trygg, morsom og inkluderende hverdag i barnehagen • Gi mestringsopplevelser som styrker barnets selvbilde og selvtillit • Gir barna ros og anerkjennelse • Vi vil arbeide for at barna skal utvikle et positivt selvbilde

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY AS

BARNEHAGEN SINE MÅL

Vi ønsker å gi barna muligheten til å bruke naturen og de mulighetene den kan tilby. Vi ønsker å lære barna å bruke, og samtidig ta vare på naturen.

Vi vil gi barna mulighet til god og trygg kontakt med dyr. Vi vil legge til rette for at barna skal bli kjent med dyrene gradvis og på egne premisser.

Vi tilbringer en god del tid ute, og gjennom dette vil vi gi barn mulighet til gode opplevelser i lek og aktivitet ute.

Med variasjon i vær, temperatur og aktiviteter får barna varierte sanseinntrykk.

Vi tror at vi kan trives ute i allslags vær, og vi legger til rette for positiv aktivitet i både sol og regn. Vi respekterer det enkelte barns behov og tilpasser uteaktivitet etter erfaringer vi gjør oss med barnegruppen. Vi har som mål at ALLE skal få gode opplevelser!

Barna skal få delta i varierte og spennende aktiviteter med voksne som er forberedt. Barna skal få nok tid til å sanse og utforske det som er nytt. Vi skal gi dem muligheter og frihet nok til å ta innover seg det de opplever og få oppdage verden på sine premisser uten stress.

Forutsigbarhet og trygghet er også viktig i vårt arbeid med barna. Dags- og ukerytmer kjenner barna igjen. Det gjør at vi kan forberede oss og vet hva som skal skje. Vi lager planer, men tilpasser oss også barnas ønsker og dagsform slik at dagen blir best mulig for alle

De voksne skal være bevisst på sin holdning til lek og læring. Vi må være bevisste for hva vi ønsker barna skal få kunnskap om. Vi skal være interesserte og undrende sammen med barna i ulike aktiviteter.

Vi vil legge til rette for gode læring og dannelsesprosesser. Vi vil møte barns undring ved å være undrende sammen med barna, stille spørsmål og finne svarene sammen med barna, svar som barna kan være fornøyd med. Vi vil også veilede barna til å finne ut hvilke sosiale spilleregler som gjelder, og til å finne sitt "jag" - i samhandling med andre.

De voksne skal være til stede i barnas lek, enten det er på gulvet, i sandkassen eller i lek ute. Vi arbeider for at barna har øyekontakt med de de leker med, og bruker de uttrykksformer de har i leken. Vi deler barna inn i mindre lekegrupper og skjermer aktiviteten.

Vi vil legge til rette for gode leke og samspillsituasjoner mellom barn-barn og barn-voksen.

Vi voksne vil jobbe med å være gode forbilder for barna.

BARNES MEDVIRKNING

«De (barna) skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.»
(Barnehageloven § 1 Formål, 2. ledd)

I barnehagen skal barna få lov til å være med å medvirke i sin egen hverdag i form av både å bli hørt som enkeltindivid og som i et demokrati der alle stemmer skal bli hørt.

At jeg blir hørt er ikke det samme som at jeg får det som jeg vil.

Å bli hørt er å reflektere sammen med voksne og andre barn!

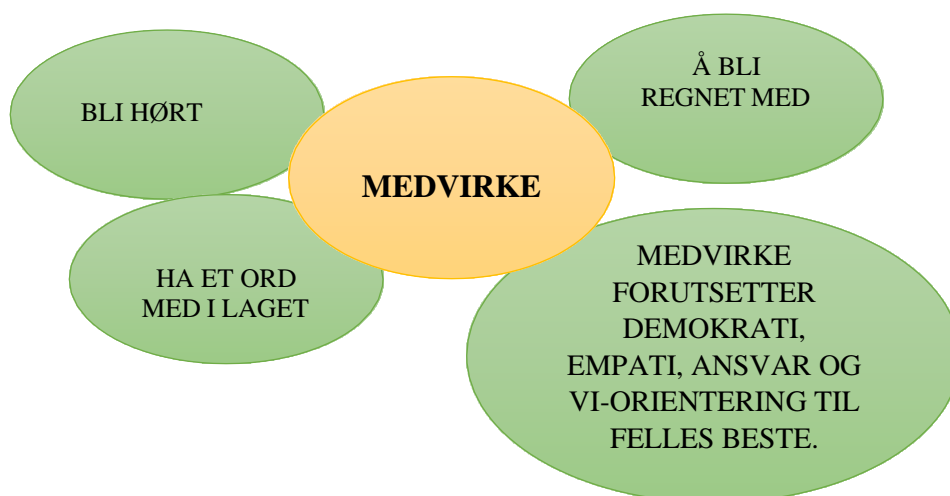
«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.»
(Barnehageloven § 3 Barns rett til medvirkning)

At barna skal få være med å medvirke i sin egen hverdag forutsetter voksne som kan se meningene i sammenheng med det enkelte barns alder og modenhet.

Barns kroppslige språk, verbal og nonverbale, preger store deler av arbeidet med medvirkning. Med dette i grunn er fokus hos personalets rolle knyttet opp mot tolkning av barnas uttrykk og praktisering av medvirkning.

Personalet i barnehagen må være åpne for barns meninger og ideer, og finne løsninger sammen med barnegruppa. Aktiv deltagelse og muligheten til å medbestemme i samlinger, hverdagslige aktiviteter og i lek er viktige aspekter i dannelsen av selvet som individ og som en del av et fellekap.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

ORGANISERING

Vi har fire avdelinger, Q-gjengen (1-3 år) i underetasjen, Hønsegården og Småkryp (2-4 år), og Låven som er førskolebarna sin avdeling.

Barnehagen har plass til 60-65 barn. Barnehagens ordinære åpningstid er 06.45-17.00.

Frokost spiser vi kl. 08.00, lunsj ca kl. 11.30 og frukt ca kl. 14.15.

Q-gjengen spiser lunsj litt tidligere enn de andre avdelingene. Vi er alltid minst to voksne på jobb i barnehagen pga. sikkerhet for barna.

Vi samarbeider på tvers av avdelingene om morgenen og ettermiddagen for å ha størst mulig voksentetthet når det er flest barn i barnehagen.

Om morgenen og ettermiddagen er alle avdelingene sammen. Vi samles på Q-gjengen fra kl. 06.45-07.30. Da går Hønsegården, Låven og Småkryp opp på en av avdelingene oppe. På ettermiddagen slår avdelingen seg sammen fra ca kl. 16.00.

Bursdagsfeiring i barnehagen

Den dagen barna har bursdag blir de feiret på avdelingen med flagg og sang. I slutten av måneden samles hele barnehagen for en felles bursdagsfeiring for alle som har hatt bursdag denne måneden.

GÅRDSAKTIVITETER OG UTEOMRÅDET

I Haugland Gårdsbarnehage ønsker vi å lære barna hva det vil si å ha dyr og at de får et eierforhold til disse. Vi bruker språket aktivt og snakker om dyrene og gården. Vi har mange muligheter til å knytte læring til gården vår, både med tanke på språkutvikling, omsorg og sosial kompetanse.

Alle avdelinger har ansvar for dyrene. Vi har ridedager og gårdsdager. Da er barna med på dyrestell, enten det er møkke hos Kompis, gjøre reint hos kaninene eller hente egg hos hønene.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

Høner:

Vi har 10 høner. Barna går inn til hønene og henter eggene. Vi må gi hønene vann og mat hver dag. Vi må gjøre reint, slik at hønene trives og vil legge egg. Hønene er "frittgående", og du treffer de gjerne på parkeringsplassen.

Vi selger egg i barnehagen, kr. 20,- for 6 egg, kr. 40,- for 12 egg. Ta kontakt med personalet om du vil kjøpe egg. Pengene fra egg salg går til aktiviteter for førskolebarna.

Kaniner:

Kaninene skal ha mat og vann hver dag, det skal gjøres reint, og de må selvfølgelig få masse kos. Barna er med og plukker løvetann og greiner som kaninene kan gnage på.

Kaninene våre heter Brownies og Melis og er søsken.

Hesten:

I stallen bor ponnien Kompis. Barna er med på å børste og det møkkes hver dag. Da har barna tilgang til små spader og trillebårer slik at de kan jobbe selv. Barna får også tilbud om å ri, og da bruker de ridehjelm.

Vi tilrettelegger for at barna i løpet av barnehageårene vil få kjennskap til utstyr som brukes i stallen og stallarbeid, samt kroppsdelenene til de ulike dyrene.

Gården er naturlig for oss å ha med i all planlegging i barnehagen. Vi har dyrene våre som vi steller hver dag, dette er en del av barnehagedagen som vi ikke kan velge bort. Vi har et stort område oppe med stallen og fjøset som vi vil bruke mer til lek, og vi prøver å tilrettelegge for gode leke- og samspillsituasjoner på gårdsområdet.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

Uteområdet

Vi har et stort uteområde - både innmark og utmark - som vi benytter oss av til lek og læring. Lekeområdet ved grillhytten bruker vi ofte. Vi ser at barna leker på en helt annen måte i skogen, og får brukt fantasien sin når de har et større område å utfolde seg på.

Det er ulendt terreng ved grillhytten og både balanse- og synssansen blir utfordret når de ferdes der.

Ved området rundt grillhytten finner vi bl.a. en sjørøverskute, balansetau, slengdisser og en "bukkene-bruse-bro". Det er også en grue med sittebenker rundt.

I snekkerboden kan vi lage småting ut ifra barnas alder og mestringssevne. Snekkerboden blir også brukt til formingsaktiviteter, skrive- og tegne oppgaver.

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. «(Rammeplanen side 19)

Barnehagen er for de fleste barn første steget i utdanningsløpet. Barnehagen skal bidra til å danne et godt grunnlag for livslang læring.

Kommunikasjon og språk

Vi jobber bevisst og aktivt for å være gode språkmodeller for barna. Personalet skal anerkjenne barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk. Vi skal legge til rette for at hvert barn får utvikle sine språkferdigheter så godt som mulig utfra sine egne forutsetninger.

Vi bader barna i ord gjennom dagligdagse rutiner som blant annet måltider, dyrestell og påkledning. Gjennom å sette ord på dagligdagse situasjoner får barna satt sammen ord og konkreter, og får mange repetisjoner i løpet av dagen.

Sosial kompetanse, vennskap og fellesskap.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Utvikling av sosial kompetanse skjer gjennom samspill med hverandre, og gjennom å innlede og være i et vennskap. Barna i barnehagen skal få erfare å være viktige for fellesskapet og å oppleve positivt samspill med barn og voksne.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ASKØY AS

Personalet skal:

- støtte barna til positivt samspill
- sørge for at barna opplever vennskap, og lære hva et godt vennskap er.
- støtte barnas selvfølelse
- støtte barn i å sette sine egne grenser og respektere andre sine grenser
- utfordre dem på å finne løsninger i konflikter.
- jobbe for å forebygge og stoppe mobbing og utestenging
- jobbe for å bygge gode relasjoner til barna.
- møte barna med omsorg og trygghet.

Lek, læring, danning og omsorg

Det viktigste for et barnehagebarn er leken, leken skal ha sentral plass og gjennom leken lærer de. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek og barnehagen skal inspirere. Lek er en svært viktig aktivitet i barnas liv og har en framtrødende plass her i barnehagen. I et leke-felleskap legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre, og det gir trivsel og mening i hverdagen når man føler seg som en del av et fellesskap og får venner. Gjennom lek og samspill med andre fremmes barnas utvikling på alle måter; intellektuelt, språklig, fysisk, sosialt og følelsesmessig. Det fysiske miljøet blir også viktig; vi må legge til rette for fantasi og skaperglede. Gjennom lek frigjør barna egne krefter, evner og anlegg. I leken prøver barna ut erfaringer, bearbeider opplevelser og utvikler tanker. I leken utløses barns naturlige spontanitet, fantasi, nysjerrighet og skapertrang.

Barn utvikler empati i lek og barn skaper vennskap og relasjoner seg imellom i lek. Barn opplever mestring og gis mulighet til å utforske sin egen verden.

De lærer noe om hvem de er, hva de liker og hvordan de skal forholde seg til andre mennesker. De lærer sosiale spilleregler,

ta hensyn til andre og vise omsorg.

Danning skjer i møte med andre mennesker.

Sammen med andre bygger vi opp vårt eget selvbilde når vi har voksne rundt oss som lytter og stiller undrende spørsmål til dem.

Vennskap og god tilrettelegging er en forutsetning for god læring og opplevelse av glede og mestring.

En god venn er....

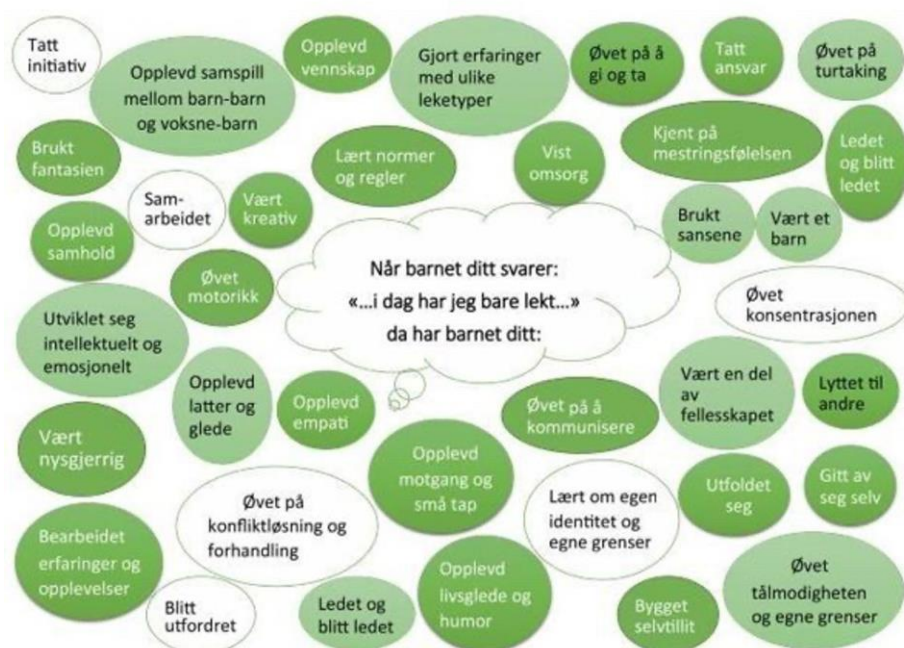
- *snill og fin*
- *gøy å leke med*
- *noen vi leker med uten å slå og bite*
- *en vi kan låne leker av*
- *en jeg kan disse med*
- * jeg kan klemme*
- *en som ikke slår, sparker eller skubber*
- *en venninne*
- * en jeg kan krangle med og leke med og leke med etterpå*
- *en som er snill med deg*
- *en du kan være snill med*
- *en du kan dele leker med*
- *en jeg sier hei til om morgenen (utsagn fra barn i barnehagen)*

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

Derfor har vi et spesielt fokus på tilvenningen og vennskap når nytt barnehageår starter. Gode relasjoner til personalet, foreldre og ikke minst bli kjent med barna danner det beste grunnlaget for et godt og læringsrikt barnehageår. Venner og lekekamerater er vesentlig for å utvikle sosial kompetanse. Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og tilhørighet i barnehagen. Å leke er et mål i seg selv.

Personalet skal:

Lek og læring	<ul style="list-style-type: none"> - hjelpe barna i overganger, inn i lek og med konfliktløsning - være gode lyttere og ha god dialog med barna så de føler seg sett og hørt - legge til rette for å utforske og eksperimentere - veilede barna i leken - være aktiv med i lek inne og ute - Legge til rette for læring gjennom lek, ut fra barnas interesser - Støtte barnas språkutvikling - Legge til rette for at dyrestell blir en positiv og lærerik opplevelse for barna
Danning og omsorg	<ul style="list-style-type: none"> - Være en tilstedeværende og trygg voksen - Være lydhør - Være i samspill med barna - Observere samspill mellom barn - Ivareta barna ut fra deres behov og interesser - Reflektere og undre seg sammen med barna - Være gode rollemodeller - Fremme samhold - Ivareta behov for fysisk omsorg, ro og hvile

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY AS

Likestilling, mangfold, respekt og likeverd

Alle barn skal ha like muligheter til å bli sett og hørt. Alle barna skal føle seg sett og anerkjent for den de er. Vi tilrettelegger for godt samspill i lek og inkludering uansett alder og kjønn.

Vi oppfordrer barna til å delta i felles prosjekter og aktiviteter da vi vet at felles opplevelser styrker samholdet i barnegruppen. Dette samholdet gir barna en felles plattform som de kan bygge videre på i lek og vennskap. Vi er opptatt av å se enkeltbarnet, støtte og bekrefte der det er behov for det. Vi vil jobbe for å ha barn som er trygge på seg selv og som utvikler god selvfølelse og godt selvbilde.

Bærekraftig utvikling

Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå og i fremtiden. Barna skal se verdien av å ta vare på seg selv, hverandre og naturen, og vi ønsker å lære barna å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Vi benytter barnehagens nærområde, skogen som en arena for lek og læring hvor vi har rik tilgang på førstehåndserfaringer i naturen. Barna får naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold, og barnehagen ønsker med dette å bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen. Hos oss plukker vi bær om våren og snakker om hva som hører til i naturen og hva som ikke hører til der. I løpet av året har vi gjenbruk av blant annet syltetøyglass og melkekartonger, da får barna se at vi kan lage noe nytt av noe gammelt.

Livsmestring og helse

«Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap» (rammeplanen side 11)

Barnehagen skal være med på å sikre barn en god grunnmur for sitt liv. Det grunnleggende i dette arbeidet er å skape trygghet gjennom å bygge gode relasjoner med andre. Trivsel og opplevelse av mestring er viktige faktorer for å oppleve seg som verdifull. Det å høre til i et fellesskap, å bli møtt på egne følelser og få hjelp til å sette ord på dem, er også viktig. Det gir en ballast senere til å møte følelser hos seg selv og andre på en god måte. De voksne må derfor møte ulike følelsesuttrykk på en anerkjennende måte, vi må hjelpe barna med å sette ord på dem og hjelpe dem til å forstå.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Vi voksne skal jobbe for at barna opplever barnehagen som et trygt sted å være. Vi skal støtte barna i å mestre motgang og håndtere utfordringer. Fysisk aktivitet i daglige aktiviteter i barnehagen kan være sanseløyper, idrettsdager, sykkeldager og korte og lengre turer. Barna skal få gode opplevelser knyttet til bevegelsesglede og vi skal støtte barna i deres motoriske utvikling. Anerkjennelse og respekt er viktig i dette arbeidet og de voksne skal jobbe for at alle barna blir akseptert og sett for den de er.

Nasse gikk bort til Brumm. og la poten sin på poten til Brumm. "Hva er det?" spurte Brumm. "Ikke noe", svarte Nasse. "Ville bare vise at jeg er her hvis du trenger meg"

PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

«Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.»

(Barnehageloven § 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid, 1. & 2. ledd)

Personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre. Krenkelser kan være direkte ord og handlinger, men også baksnakking, utfrysing, ryktespredning eller andre handlinger som gjør at barn opplever utrygghet, ubehag eller ikke føler seg inkludert i fellesskapet. Det kan være både barn og voksne som krenker.

Krenkelsesbegrepet er subjektivt i den forstand at det bygger på barnets opplevelse av situasjonen, og skal i alle tilfeller tas på alvor.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

"Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.»

(Forskrift om rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver, 2017, s. 11).

I vår barnehage jobber vi ut fra følgende definisjon og har en null-toleranse på mobbing:

- ✓ «Mobbing av barn i barnehagen er handlinger fra voksne og/eller andre barn som krenker barnets opplevelse av å høre til og være en betydningsfull person for fellesskapet».

Barnehagen forpliktes til å ha nulltoleranse mot krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Det avgjørende er om barnet som blir utsatt kan oppleve det som nedverdiggende eller integritetskrenkende. Utestengingen må som hovedregel være systematisk. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen er forpliktet til å lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak. Planen skal minimum inneholde:

hvilke problemer tiltakene skal løse

hvilke tiltak barnehagen har planlagt

når tiltakene skal gjennomføres

hvem som skal gjennomføre tiltakene

når tiltakene skal evalueres

Barnehagens rutiner sier hvordan vi skal jobbe forebyggende, og hvordan vi jobber med aktivitetsplikten.

Liten gutt fortel

<p>Eg fekk det ordet eg var tverr og lei og vrang og sky og skjerr</p> <p>Eg ikkje anna høyra fekk, og sturen var eg kvar eg gjekk.</p> <p>Visst er eg vrang og vond og sur, men eg må vera slik dei trur.</p> <p>Så hende det ein vakker dag, at alle ting fekk eit anna lag.</p> <p>Igjennom veggen hørde eg at nokon tala godt om meg.</p> <p>Eg ville ikkje lyde på, men stilte meg så lett på tå..</p>	<p>Og hørde før eg smeit meg ut: «Han er så grei og gild ein gut»</p> <p>Eg kvakk litt til, men vart så glad då eg fekk høyre kva dei sa.</p> <p>Eg gøynde meg og stod og gret men alt ikring vart ljost på let.</p> <p>Og midt i gråten tenkte eg, at når dei trur så godt om meg</p> <p>då skal eg jammen syne dei at eg kan vera god og grei.</p> <p>Dei godord gjorde dagen bjart. Å du, kor hjartevarm eg vart!</p>
---	--

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

FAGOMRÅDENE

Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnas interesser, kunnskaper, ferdigheter og alder. Gjennom et positivt syn på barn skal vi bygge gode relasjoner. (barnehageloven).

Årsplanen er utarbeidet med utgangspunkt i barnehagelov og rammeplanen.

Barns medvirkning er viktig i både gjennomføring og planlegging av prosjekt og hverdagsaktiviteter gjennom året.

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeidet med dette fagområdet skal barnehagen bidra til at barna

- Lytter, observerer og gir respons i gjensidig samhandling med barn og voksne
- Videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd
- Bruker sitt språk for å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, til å løse konflikter og å skape positive relasjoner i lek og annet samvær
- Får et positivt forhold til tekst og bilde som kilde til estetiske opplevelser, kunnskaper og samtaler
- Lytter til lyder og rytme i språket og blir fortrolige med symboler som tallsiffer og bokstaver
- Blir kjent med bøker, sanger, bilder, media m.m

Kropp, bevegelse og helse

Gjennom arbeidet med dette fagområdet skal barnehagen bidra til at barna

- Får en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring
- Skaffer seg gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer
- Videreutvikler sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk
- Får gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider
- Utvikler glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer og får en forståelse av hvordan en bruker og samtidig tar vare på naturen
- Utvikler forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige

Kunst, kultur og kreativitet

Gjennom arbeidet med dette fagområdet skal barnehagen bidra til at barna

- Utvikler sine evner til å lytte, iaktta og uttrykke seg gjennom allsidige møter med kunst, kultur og estetikk
- Tar i bruk fantasi, kreativ tenking og skaperglede
- Bruke ulike materialer

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY AS

Etikk, religion og filosofi

Gjennom arbeidet med dette fagområdet skal barnehagen bidra til at barna

- Får anledning og ro til undring, tenkning, samtaler og fortellinger
- Utvikler toleranse og interesse for hverandre og respekt for hverandres bakgrunn
- Får innsikt i kristne grunnverdier, høytider og tradisjoner
- Får kjennskap til tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som er representert i barnehagen

Natur, miljø og teknologi

Gjennom arbeidet med dette fagområdet skal barnehagen bidra til at barna

- Får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen
- Får gode opplevelser med friluftsliv
- Får kunnskap om dyr og dyreliv
- Opplever og utforsker naturen og naturens mangfold

Nærmiljø og samfunn

Gjennom arbeidet med dette fagområdet skal barnehagen bidra til at barna

- Utvikler tillit til egen deltakelse i og påvirkning av fellesskapet
- Erfarer at alle mennesker inngår og bidrar til barnehagens fellesskap
- Opplever at det tas like mye hensyn til gutter og jenter
- Utvikler forståelse for ulike tradisjoner og levesett
- Bli kjent med barnehagens nærmiljø

Antall, rom og form

Gjennom arbeidet med dette fagområdet skal barnehagen bidra til at barna

- Får oppleve glede over å utforske og leke med tall, former og mønster, gjennom å sortere og sammenligne
- Får kjennskap til matematiske begrep
- Erfarer ulike typer størrelse, former og mål gjennom å sortere og sammenligne

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ASKØY AS

SATSINGSOMRÅDE

Haugland Gårdsbarnehage har bestemt at vårt satsningsområde dette barnehageåret er natur og helse. Forskning viser at fysisk aktivitet og naturopplevelser sammen kan bidra til god helse. Det å være ute i naturen kan redusere stress, angst og depresjoner, påvirke immunforsvaret, hindre sykdom og øke levealderen. Naturopplevelser er bra for alle, og spesielt for barn og unges utvikling

Vi i denne barnehagen har et unikt gårdsområde som er rett utenfor porten. Dette består av et flott grøntområde med mye ulendt terreng og beriket dyreliv. På gårdsområdet finner man grillhytte, zip-line, slengdisser, klatrestiger, klatretrær, bål plass, sykkel- og gangsti, sjørøverskip, snekkerbod, akebakker, Bukkene Bruse bro, sykkel tunnel, urte- og grønnsakshage. I kjernen av dette finner vi også stallen vår.

Helse handler om kroppen og hode, vi har en fysisk helse og en psykisk helse. Fysisk helse handler om kroppen vår, det å ha god fysisk helse er en sunn frisk kropp. Psykisk helse handler om hodet: både følelser og tanker. God psykisk helse kan beskrives som en opplevelse av å ha det bra. Å bli kjent med følelser og ulike tanker er en viktig del av å bli kjent med seg selv og andre.

På gården har vi flere ulike dyr. Gjennom arbeid med dyrene på gården får barna erfaringer rundt ansvar, omsorg og empati. Studier som er gjort viser til at arbeid rundt hest i form av fysisk aktivitet ute i naturområdet er et helsefremmende tiltak. Det å ha kontakt med hester kan gi barn en beroligende effekt samt nedgang i stress.

Vi mener kombinasjonen med arbeid mellom natur og helse kan fremme bedre selvfølelse hos barnet, dette gjennom å benytte oss av naturen, gårdsområdet og det den har å tilby.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY AS

Satsingsområdet vårt og fagområdene:

Kommunikasjon, tekst og språk	<ul style="list-style-type: none"> • Barnehagen bruker aktivt bildestøtte i kommunikasjon med barna. Det blir brukt til å støtte i relasjonene mellom barn, og sammen med personalet. • Innenfor satsningsområde helse vil barnehagen ha fokus på å jobbe med følelser. Her får barna anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål om egne og andres følelser. • Gjennom observasjoner ser vi hva barna interesserer seg for, og tar for oss små og større prosjekt i løpet av året. Når vi jobber med det barna interesserer seg for, vil vi øke samtalen rundt tema. • Barnehagen bruker gårdsområdet mye, her legger vi til rette for språkstimulerende aktiviteter for å fremme og utvikle barns språk og språkforståelse.
Kropp, bevegelse, mat og helse	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennom å bruke barnehagens gårdsområde får barna bruke motoriske ferdigheter som krype, gå, løpe og hoppe, i tillegg til å leke og utforske i ulendt terreng. Her får barna oppleve glede og mestring ved å bruke og se naturen gjennom barnehageåret. • Personalet vil være aktiv og støtte barna i å bli trygg på egen kropp, sine grenser og få kjennskap til sine følelser. • På gården er det høner hvor vi henter egg som blir brukt i matlaging, Her får barna erfare hvor maten kommer fra og hva som kan lages av den. • Om våren sår vi gulrøtter og poteter som blir høstet og brukt til matlaging sammen med barna. Her får barna kjennskap til gamle mattradisjoner samt å bli kjent med viktigheten av et variert og sunt kosthold for å utvikle god helse.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

	<ul style="list-style-type: none"> • I barnehagen har vi slakt av høner annen hvert år som barna får være med på. Her får de kjennskap til hvor kjøttet som brukes til matlaging kommer fra.
Kunst, kultur og kreativitet	<ul style="list-style-type: none"> • Gårdsområdet bidrar til å stimulere barnas fantasi og skaperglede i kreativ lek. Humor er en viktig del av jobben vi gjør sammen med barna. • På gårdsområdet kan vi lage naturkunst, her får barna utrykke sin kreativitet ved å bruke ulike materialer fra naturen til å lage kunst. • Barnehagens gårdsområde blir også brukt til å dramatisere eventyr sammen med barna.
Natur, miljø og teknologi	<ul style="list-style-type: none"> • I stallen har barna ansvar for dyrestell, dette bidrar til at de utvikler respekt og forståelse for hvordan de skal ta vare på dyrene i stallen og i naturen. • Ute utvikler barna respekt for livet i naturen, barna lærer å ta vare på blomster, trær og planter. Ved å lære hva som hører til og hva som ikke hører til i naturen utvikler barna respekt for den, og lærer at de blant annet ikke skal kaste boss ute. • Ipad og mobil vil bli brukt til dokumentasjon ved å ta bilder. Det vil også brukes til å søke opp fakta og gjøre undersøkelser basert på barnas interesse, og det vi ser og oppdager i naturen.
Antall, rom og form	<ul style="list-style-type: none"> • I naturen bruker barna kroppen og sansene for å utvikle romforståelse og utforsker rommet med hele seg. Lek på barnehagens gårdsområde bidrar til å utvikle barnas koordinasjon, orientering og visualisering. • Ved å bruke naturmaterialer jobber vi med matematikk gjennom eksperimenter, spill og leker. • Gjennom å ta på, se og lete sammen med barna ute lærer de begrepene om ulike former som størst og minst. I

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

	<p>barnehagehverdagen kategoriserer og sorterer barna for å skape system og sammenhenger i lek.</p>
Etikk, religion og filosofi	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennom filosofiske spørsmål, samtaler og undring får barna bli kjent med seg selv og de rundt seg. Ved å vise respekt for hverandres tanker og levemåter får barna forståelse av at det er ulike måter å leve på og en følelse av å delta i fellesskapet. • Hos oss bruker vi gårdsområdet til ulike arrangementer som for eksempel forut barneaksjon, julegudstjeneste og påskeaktiviteter.
Nærmiljø og samfunn	<ul style="list-style-type: none"> • På gården har vi mange gamle tradisjoner som vedhogst, salg av egg og slakt av høner. Barna blir kjent med gamle tradisjoner og redskaper som er på en gård. Dette kan gi barna innblikk i hva som er viktig for naturen og samfunnet rundt oss. • Her i barnehagen skal barna få medvirke og delta i egen hverdag gjennom at deres interesser og meninger blir tatt hensyn til i planlegging av det pedagogiske arbeidet. At barna opplever å bli sett og hørt, bidrar til å fremme god psykisk helse. «<i>Humor, respekt, lek og lære i barnehagen er det godt å være</i>» er barnehagens visjon, som er med personalet i planleggingen av det daglige arbeidet. • Låven som er førskoleavdelingen, har samarbeid med Haugland skole og er på besøk der i løpet av året. De er med på idrettsdag på Ravnanger idrettsbane sammen med førskolebarna i kommunen på våren.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY AS

TILRETTELEGGING AV DET ALLMENNPEDAGOGISKE TILBUDET TIL BARN SOM TRENGER EKSTRA STØTTE

Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes og justeres i tråd med barnets behov og utvikling. Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

Vi har ulike tiltak for å sørge for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet:

- Vi bruker kartleggingsverktøy for å observere språk og sosial kompetanse Dette bruker vi der vi ser at barna har noen utfordringer ved språk og/eller sosial kompetanse.
- Vi bruker dagstavle på alle avdelingene
- Vi deler oss i mindre grupper.
- Vi har lekegrupper og språkgrupper ved behov.
- Vi bruker ASK som støtte til barnas språkutvikling. ASK står for alternativ, supplerende kommunikasjon. Vi bruker masse bilder som støtte til barnas språkutvikling. Vi bruker de samme bildene i hele barnehagen slik at barna som trenger ekstra støtte finner igjen de samme bildene uansett avdeling.

VURDERING

Vurdering av det enkeltes barn trivsel og utvikling

Gjennom observasjons- og dokumentasjonsarbeid følger vi opp barnets interesser og utviklingsområder, og vi skaper gode utviklingsmuligheter for det enkelte barn og barnegruppen.

Startsamtaler og foreldresamtaler er for å bli kjent med barnet gjennom foreldrenes tilbakemeldinger om barnets utvikling og interesser.

Vi har barnesamtaler med barna der vi bruker tilbakemeldingene fra barna om deres trivsel til å utvikle og forbedre barnas hverdag.

Vi bruker ulike skjema der personalet må tenke gjennom sitt forhold til hvert enkelt barn. Progresjonsplanene er tema på avdelingsmøter gjennom året, spesielt i forbindelse med foreldresamtaler.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY AS

Vurderingsområde

Vurderingsarbeid er viktig for å kunne fornye og utvikle barnehagen som organisasjon, og vurderingsarbeid legger grunnlaget for barnehagen som en lærende organisasjon, Gjennom vurderingsarbeidet ønsker vi å utvikle vår egen praksis, samt å sikre at barna medvirker og påvirker sin egen barnehagehverdag. Vurderingsområde vår for dette barnehageåret er relasjon mellom barn og voksne. Dette er et punkt som gjennom foreldreundersøkelsen ga oss gode tilbakemeldinger og vi vil jobbe for at vi har stor fokus på dette også dette barnehageåret.

Vurderingsområde	Hvem	Hvordan	Når
Relasjon barn - voksne	Ansatte Foreldre	Observasjonsverktøy: Fargekode-skjema Alle med	oktober
		Foreldresamtaler Avd.møter personalmøter	Mai Gjennom hele året

DOKUMENTASJON

Dokumentasjon må sees i forhold til de ulike planer vi har i barnehagen., og skal sikre kvalitet og utvikling i barnehagens arbeid.

Dokumentasjon skal skje fortløpende gjennom hele barnehageåret. Personalet, foreldre og barna vil bli trukket inn i dette arbeidet. Til dette vil vi bruke evaluering av de ulike planer og aktiviteter fortløpende i personalgruppen. Foreldre blir invitert til foreldreundersøkelse ca midt i barnehageåret, og vi ønsker å bruke barnesamtaler for å få barnas opplevelser omkring det de får oppleve i barnehagen.

Grunnlag for dokumentasjon i barnehagen vil være:

- Årsplan
- "Tavla" (Kidplan)
- Bilder av aktiviteter mm
- Utstillinger/ arrangementer

Dokumentasjon skal skje fortløpende gjennom hele barnehageåret.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

PROGRESJON

«Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter" (Rammeplanen side 44)

De voksne i barnehagen skal bidra til at barna får mestringsopplevelser, og samtidig har noe å strekke seg etter. Dette innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang.

Progresjon i arbeidet skapes ved å endre metoder og innhold etter hvert som barna blir eldre.

Barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets-, og læringsmuligheter. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.

Progresjonsplan for barnehagen:

Fagområde	1-2 åringene	3-4 åringene	5-6 åringene
Kommunikasjon, språk og tekst	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Peke- og bildebøker ☐ Enkle rim, regler og sanger ☐ Eventyrformidling/ bruke konkrete i fortelling ☐ Øve på turtaking ☐ «bade» barna i ord og begrep ☐ Kjennskap til dyrene barnehagen 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Sanger, rim og regler ☐ Eventyr og bøker ☐ Rollelek ☐ Spill og lotto ☐ Oppmerksomhet rundt lyd og rytme i språket ☐ Samtale ☐ Kunnskap om dyrene våre, hva de heter og hva vi gjør hos dyrene 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Høytlesning og bøker med mer tekst ☐ Rim og regler ☐ Lytte til lyder og rytme i språket ☐ Rollelek ☐ Språkleker og snakkepakken ☐ Lekeskriving ☐ Vekke interesse for bokstaver og ord ☐ Kunnskap om dyrene våre
Kropp, bevegelse og helse	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Bevegelsessanger ☐ Tur i ulendt terreng, lek ute ☐ Sette ord på kroppsdel ☐ Sansinntrykk og bevegelse ☐ Gode opplevelser rundt måltidet ☐ Håndvask ☐ Finmotorikk f.eks stable tårn, holde glass 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Videreutvikle kroppsbeherskelse, både grov og finmotorikk ☐ Kroppen min ☐ Hygiene - håndvask ☐ Gå i trapper ☐ Sitte og ri på ponnien vår ☐ Turer, korte og litt lengre 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Grov og finmotorikk (hoppe, rulle, klatre, klippe, lime, blyantgrep osv.) ☐ Lengre turer ☐ Menneskekroppen ☐ Selvstendig påkledning ☐ Hygiene - håndvask ☐ Ri på ponnien vår på egenhånd (hjelp ved behov)

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Grovmotorikk, fra krabbe - gå, rulle ☐ Øve på å gå i trapper med hjelp ☐ Bli kjent med dyrene, litt etter litt 		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Komme seg opp på ponnien (nesten uten hjelp)
Kunst, kultur og kreativitet	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Formingslek ☐ Bevegelseslek ☐ Lek med vann og såpe ☐ Kjennskap til naturmateriell ☐ Enkel drama ☐ Instrumentlek ☐ Fellessamlinger ☐ Bli vist ulike redskap på gården 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Fantasi og skaperglede med formingsmateriell /naturmateriell ☐ Delta i drama av enkle fortellinger ☐ Ha kjennskap til primærfarger ☐ Fellessamlinger ☐ Kjennskap til redskap på gården, 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Dramatisering ☐ Kunnskap om farger ☐ Erfaring med ulike formingsmateriell, uttrykke seg gjennom forming ☐ Erfaring med ulike formingsteknikker ☐ Fellessamlinger ☐ Redskap på gården hva de brukes til, hva de heter
Natur, miljø og teknikk	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Korte turer i nærmiljøet ☐ Vekke nysgjerrighet ☐ Sansse varmt og kaldt ☐ Kjennskap til dyrene våre ☐ Hente egg hos hønene ☐ Gi dyrene våre mat 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ta vare på naturen ☐ Endringer i årstidene ☐ Lage mat ute ☐ Undring og nysgjerrighet ☐ Være med på slått og vedhogst ☐ Være med på gjøremål hos dyrene ☐ Hente egg hos hønene ☐ Gi mat til dyrene våre 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kunnskap om de ulike årstidene ☐ Ta vare på naturen ☐ Turer i nærmiljøet ☐ Være med på slått og vedhogst ☐ Delta aktivt i gjøremål hos dyrene ☐ Enkel IKT
Etikk, religion og filosofi	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Empati, - være god med andre, lei seg, sint, glad ☐ Hva er rett og galt ☐ Undring 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Empati ☐ Rett og galt ☐ Høytider og tradisjoner ☐ Konsekvens av egne handlinger ☐ Undring 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Undring ☐ Empati og toleranse ☐ Samtale om erfaringer og opplevelser

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

	☐ Tradisjoner og høytider ☐ Følelser	☐ Vennskap ☐ Kjenne på ulike følelser	☐ Bevisst på egne handlinger ☐ Barnesamtaler ☐ Høytider og tradisjoner ☐ Vennskap ☐ Sette ord på ulike følelser
Nærmiljø og samfunn	☐ Meg selv og min familie ☐ Bli kjent med barnehagen - ute og inne	☐ Barnehagen ute og inne og området rundt. ☐ Likheter og ulikheter ☐ Jenter og gutter ☐ Hvor bor vi? ☐ Vennskap	☐ Bli enda bedre kjent med nærmiljøet ☐ Vennskap ☐ Snart skolestart ☐ Besøke skolen
Antall, rom og form	☐ Stor og liten ☐ Påkledning og måltid ☐ Enkle puslespill ☐ Klosser og puter ☐ Tellelek, sortere og sammenligne, ☐ Hvor mange dyr har vi på gården?	☐ Telling og begrep ☐ Likheter/ulikheter ☐ Bygge og konstruksjonslek ☐ Spill og puslespill ☐ Tall og ulike former- ute i naturen og inne ☐ Tellelek ☐ Hvor mange har vi av de ulike dyrene på gården?	☐ Tall og former ☐ Matematiske begrep ☐ Preposisjoner ☐ Tall og former - ute og inne ☐ Telle dyrene våre, sjekke at alle er der

SAMARBEID MED EKSTERNE INSTANSER

Vi samarbeider med familiehelsestjenesten, barnevernstjenesten, pedagogisk-psykologiske støttetjenester (PPT) og spesialpedagog. Vi har tverrfaglig ressursteam to ganger i året som disse instansene deltar på. På disse teamene diskuteres ulike tema som f.eks. språkutvikling, motorisk utvikling og følelsesregulering.

Barnehagen har også egen fastkontakt i PP-tjenesten og vi har møter ca 1 gang hver måned. Vår fastkontakt i PPT er også i barnehagen ca en gang i måneden og er da rundt på avdelingene. Fastkontakten observerer de voksnes samspill med barna, hvordan jobber vi på systemnivå og gir råd og veiledning om enkeltbarn om dette er behov for.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ASKØY AS

FORELDRESAMARBEID

Vi ønsker å ha et godt og positivt foreldresamarbeid i Haugland Gårdsbarnehage. Vi ønsker å skape en helhet i barnas hverdag i samarbeid med foreldrene. Vi er opptatt av tillit, respekt og informasjon mellom foreldre og barnehage, og vi tar gjerne imot tilbakemeldinger på det arbeidet vi gjør i barnehagen.

Barnehagen inviterer foreldre til å svare på foreldreundersøkelsen hvert år. Resultatene fra denne undersøkelsen tar vi med oss i videre planleggingsarbeid. Er det områder der vi ser at foreldre ikke er helt fornøyd, tar vi dette med oss i planlegging av neste barnehageår. Områder der foreldrene gir gode tilbakemeldinger, tar vi også med oss videre inn i kommende barnehageår og gjør vårt for å opprettholde dette, slik at vi fortsatt er god på dette.

Foreldremøter:

Foreldremøter der alle foreldre blir invitert, blir holdt minst 1 gang i året. På disse møtene vil det bli gitt en del praktiske opplysninger, det informeres om barnehagens satsingsområder og foreldre vil bli informert om barnehagens pedagogiske arbeid. FAU inviteres til å informere om sitt arbeid på foreldremøtene.

Foreldresamtaler:

Alle foreldre får tilbud om samtale to ganger pr. barnehageår. Alle skal ha minst en samtale i løpet av barnehageåret. I disse samtalene vil informasjon og erfaringer om barnet bli snakket om, og hensikten med samtalene er å bli bedre kjent med barnet og på denne måten ha mulighet til å gi barnet et så godt opphold i barnehagen som mulig.

Alle barnehager i Askøy tilbyr alle nye foreldre en startsamtale. Vi bruker et standardisert skjema som dekker mange av områdene fra svangerskap og frem til barnehagestart. Skjemaet inneholder spørsmål om ressurser og belastninger familien har, og vi tar opp temaene oppdragelse, psykisk helse og bruk av rusmidler.

Foreldreråd

Foreldrerådet består av barnas foresatte. Foreldrerådet skal ivareta barnas og foreldrenes interesser når det gjelder å sikre barna gode utviklings- og aktivitetsmuligheter.

Samarbeidsutvalg

Samarbeidsutvalget (SU) er samarbeidsorgan for foreldre, personalet og eier. SU består av to representanter fra foreldrerådet, to fra personalet, to fra eier, en kommunal representant og styrer.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ASKØY AS

OVERGANGER

Oppstart i barnehagen

Når barnet begynner i barnehagen skal barnehagen tilpasse rutiner og organisere seg slik at barnet får tid til å bli kjent og knytte relasjoner til personalet og etter hvert andre barn. Nye barn og foreldre vil få tett oppfølging den første tiden slik at både barn og foreldre får oppleve tilhørighet og trygghet i barnehagen.

Overganger innad i barnehagen

Når barn skal bytte avdeling innad i barnehagen bruker vi god tid på å forberede barna på dette. De barna som skal bytte avdeling spiser frokost, lunsj og frukt på den nye avdelingen noen dager og de går sammen med en voksen på den nye avdelingen og leker. I utetiden bruker vi tid til å bli kjent med alle barna, slik at både barn og personalet blir trygg på hverandre.

Sommeren før overgang er vi mye sammen i «sommerbarnehagen». Da er vi samlet på færre avdelinger enn vanlig, ofte bare en avdeling, og barn og voksne får mulighet til å bli bedre kjent med hverandre.

Vi har overgangssamtale mellom gammel og ny avdeling enten sent på våren eller tidlig på høsten.

Når barnet bytter fra småbarnsavdeling til mellom-avdeling, følger det en voksne fra småbarn med til den nye avdelingen de første ukene på høsten, etter at bytting av avdeling har skjedd. Dette gjør at barna har en trygg voksen på den nye avdelingen også.

Overgang barnehage – skole

Barnehagen har egen avdeling med bare førskolebarn. Gjennom det siste året i barnehagen skal personalet legge til rette for positivitet, glede, utfordringer og mestring. Låven følger årsplanen iht. tema, og har i tillegg noen skoleforberedende aktiviteter, som for eksempel blyantgrep og selvstendighet.

Vi følger Askøy Kommune sin plan for overgang barnehage-skole.

Vi avtaler besøk til vår nærscole som er Haugland skole, hvor vi håper vi kan komme på besøk og eventuelt få litt omvisning, inne og ute. Andre skoler har også aktiviteter der førskolebarna inviteres. Foreldre blir oppfordret til å være med på disse aktivitetene dersom barnehagen ikke har mulighet til å delta på disse.

Mot slutten av barnehageåret blir «låvefest». Denne blir en ettermiddag/kveld der barna er i barnehagen, de spiser god mat og har ulike aktiviteter.

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY ÅS

VIKTIGE TING Å HUSKE PÅ

- Kjernetiden i barnehagen er 09.30 -14.30. Vi ønsker at barna er komne i barnehagen til 09.30 slik at de får være med på starten av aktiviteter. Dette er viktig for å gi barna en god start på barnehagedagen. Det hjelper barna å få en oversikt over dagen og de blir tatt med på avgjørelser som skal tas.
- Ingen syke barn skal være i barnehagen. Vi praktiserer 48 timers regel ved oppkast og diaré, dvs. at barna skal holdes borte fra barnehagen i 48 timer etter siste symptom. Dette er anbefalt fra FHI. Ved andre sykdommer forholder vi oss også til FHI sine retningslinjer.
- Barna skal vaske hendene når de kommer til barnehagen.
- Det er viktig at barna har rikelig med byttetøy i kassene sine og ytterklær tilpasset de ulike vær og temperatur. Dette gjør at barna får bedre opplevelser av turer og det å være ute i naturen i all slags vær. Husk å merke alle barnas eiendeler.
- Vi ønsker at frokosten i barnehagen er en rolig tid. Personalet i barnehagen sitter med frokostbordet sammen med de barna som er kommet. Frokosten i barnehagen er fra kl. 08.00 – 08.30. Vi ønsker at de som skal spise frokost i barnehagen er levert til senest kl. 8.15.
- Det er viktig at dere ALLTID har kontakt med en av de voksne i barnehagen når dere leverer og henter barnet deres. Det er for barnas sikkerhet vi ber dere om dette.
- Vi oppfordrer foreldre til å være bevisst ved bruk av fotografering ved arrangement. Dette for ikke å bryte eller forstyrre stemningen på arrangementet. Vi minner også om at det IKKE er tillatt å legge ut bilder av andres barn, eller andre voksne, på sosiale medier som facebook, snapchat, instagram o.l. med mindre dere har fått tillatelse til dette av de som faktisk er med på bildene.
- **Dagens viktigste møte er med barnet ditt i barnehagen. Vennligst slå av mobiltelefonen!
Barnet ditt venter på deg.**

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY AS

KONTAKTINFORMASJON

Avdeling	Telefon/epost
Kontoret: May Oline Fjellhaug, styrer	954 03 770 styrer@hauglandgardsbarnehageaskoy.no
Høsegården: Ida H. Slettjord, pedagogisk leder Helene Bjørsvik, fagarbeider Irene M. Haugland, assistent	954 17 930 høsegarden@hauglandgardsbarnehageaskoy.no
Q-gjengen: Gina M. Austvik, pedagogisk leder Anniken K. Tolpinrud, pedagog Kine E. Meinhardt, fagarbeider Terese Gørbitz, fagarbeider Tine Melbøe, assistent	954 20 342 qgjengen@hauglandgardsbarnehageaskoy.no
Småkryp: Harriet Sagen, pedagogisk leder Hanne Sætre pedagog Monika Hanevik, fagarbeider Maren Olavsens Iversen, lærling	954 17 016 smakryp@hauglandgardsbarnehageaskoy.no
Låven: Anette Kvammen, pedagogisk leder Kathrine Pedersen, fagarbeider Hilde Bratli, fagarbeider	489 57 804 laven@hauglandgardsbarnehageaskoy.no
Vikarer: Cristy Skudal Thea Ravnanger	

HAUGLAND GÅRDSBARNEHAGE ÅSKØY AS

ÅRSHJUL

Måned	Dato	Hva
August		
September	Mandag 11. Fredag 29.	Planleggingsdag, barnehagen. stengt Felles bursdagssamling
Oktober	Uke 43 Fredag 27.	Forut-aksjon Felles bursdagssamling
November	Fredag 10. Torsdag 30	Planleggingsdag, barnehagen stengt Felles bursdagssamling
Desember	?? Onsdag 13. Onsdag 20. Mandag 25. Tirsdag 26.	Gudstjeneste i stallen Lucia-markering Nissefest 1. juledag, barnehagen stengt 2. juledag, barnehagen stengt
Januar	Torsdag 25. Fredag 26.	Felles bursdagssamling Planleggingsdag, barnehagen stengt
Februar	?? Fredag 22.	Karneval Felles bursdagssamling
Mars	Fredag 15. Fredag 22. Onsdag 27. Torsdag 28. Fredag 29.	Planleggingsdag, barnehagen stengt Felles bursdagssamling Barnehagen stenger kl. 12.00 Skjærtorsdag, barnehagen stengt Langfredag, barnehagen stengt
April	Mandag 1. Fredag 26.	2.påskedag, barnehagen stengt Felles bursdagssamling
Mai	Onsdag 1. Torsdag 9. Fredag 10. Fredag 17. Mandag 20. Fredag 24. ??	Offentlig fridag, barnehagen stengt Kristi Himmelfartsdag, barnehagen stengt Planleggingsdag, barnehagen stengt Nasjonaldagen, barnehagen stengt 2.pinsedag, barnehagen stengt Felles bursdagssamling Låvefest
Juni	Tirsdag 11. Fredag 20.	Sommerfest Felles bursdagssamling

Dato for gudstjeneste og Låvefest kommer når disse er bestemt.